

Et koolitee ei viiks ummikusse

Kui üheksa klassi haridust käes või 17. sünnipäev seljaga, võib täna kooliga hüvasti jätta. See võib aga muutuda, kui riigikogu kiidab heaks Keskerakonna eelnõu pikendada kohustuslikku kooliiga aasta võrra ning hakata osasid õpilasi töömehe eluks ette valmistama juba põhikoolis. Muudatusega loodetakse lahendada kahte probleemi: haridustee katkemist juba põhikoolis või selle järel ning noorte süvenevat tööpuudust.

Eestis on lapsi, kes pole päevagi koolis käinud või on haridustee pooleli jätnud, hinnanguliselt kümne tuhande ringis. Probleem on tõesti tõsine, kuid vaevalt kohustusliku kooliea tõstmine nad kõik koolipinki tagasi toob ja seal kinni hoiab. Enamik neist peaks ju vanuse poolest ka täna kehtiva seaduse järgi koolis käima, kuid ei tee seda ometi.

Üks häda on selles, et tavakoolil pole alati jõudu ega oskust, vahel ka tahtmist õpetada lapsi, kes vaimsete võimete või käitumisega teistest erinevad. Sageli tõukab koolist välja ka vanemate tähelepanu ja toetuse puudumine, mida õpetajad suurt muuta ei suuda. Ja mis salata, vahel tuntakse varjamatult kergendust, kui "paha laps" kooli ei ilmu.

Keskerakond soovib lahenduseks põhikooli õppekavade lahkulöömist vastavalt õpilaste võimetele ning internaatkoole toimetulekuraskustes perede lastele. Tõsi, nii saab neid lapsi neile sobivates tingimustes ja tempos õpetada. Teisalt on oht, et koolidel tekib hea võimalus halbadest õpilastest vabaneda. Tänapäeval vanematel on veel hästi meeles, kui lihtsalt teistest pisut aeglasem või ka tülikam laps eriklassi või kodust kaugele internaatkooli sattus.

”Tänapäeval vanematel on veel hästi meeles, kui lihtsalt teistest pisut aeglasem või ka tülikam laps eriklassi või internaatkooli sattus.

Parem ei ole seegi, kui juba 12–13-aastase õpilase eest otsustatakse, kas tema koht on tööpingi taga või ülikoolis. See lõikab läbi nii mõnegi tee enne, kui lapse huvid ja võimed avalduvad. Kui

kutseharidust varakult peale suruda, kukub selle maine veelgi.

Põhihariduse andmist eri õppekavade järgi tasub kaaluda, kuid seda saab teha ka lapsi lahterdamata. Nii võiks täiustada õpetajate koolitust, teha klasse väiksemaks ja mõnel juhul kaaluda abiõpetaja palkamist.

Tõsisem mure on tegelikult see, mis saab siis, kui põhikooli tunnistus käes. Seda, et pelgalt põhiharidusega tööd ei saa, teavad ka põhikooli lõpetajad ise – laias laastus jätkab 2/3 neist õpinguid gümnaasiumis, kolmandik kutsekoolis. Ja just siin on tupikusse sattumise oht.

Keskkoollide õppekavad pole küll enam ammu ühenäolised, kuid ülekaalus on siiski ülikooliks ette valmistavad gümnaasiumid. Mis saab aga õpilastest, kes neid nõudmisi täita ei suuda ja ülikoolist vaid unistada võivad? Üks väljapääs oleks suurendada võimalusi keskkoolis erineva suunitlusega haridust saada.